

1. ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...17/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: ...17/10/2023

Σελίδα: 44

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>



Αλλαγή πολιτικής δυναμικής;

Οι εκλογές στην Πολωνία αναμένονταν με εξαιρετικό ενδιαφέρον καθώς η εκ νέου επικράτηση του κυβερνώντος κόμματος θα σήμαινε το πιο πιθανό την πλήρη διολίσθηση της χώρας σε καθεστώς αμφίβολου δημοκρατικού χαρακτήρα. Οι επεμβάσεις στον χώρο της ανεξάρτητης Δικαιοσύνης, ο έλεγχος των μέσων μαζικής επικοινωνίας και γενικότερα η κατάσταση του κράτους δικαίου ευλόγως δημιουργούσε τεράστια ανησυχία για την κατάσταση της δημοκρατίας στην Πολωνία. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην κινητοποίηση του πρώην προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ντόναλντ Τουσκ, ο οποίος ηγήθηκε μιας πλατφόρμας αντιπολιτευτικών δυνάμεων με κύριο στόχο την ανατροπή της

ΓΝΩΜΗ



ΤΟΥ
ΣΠΥΡΟΥ
ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΥ

πολιτικής ηγεμονίας του κυβερνώντος κόμματος Νόμος και Δικαιοσύνη (PiS). Αν και το κυβερνών κόμμα του Γιάρσλαβ Κατσίνσκι έλαβε περισσότερες ψήφους στις εκλογές, εντούτοις η προοπτική δημιουργίας κυβέρνησης συνασπισμού υπό τον Τουσκ δείχνει τον δρόμο για μια αλλαγή σελίδας στην πολωνική πολιτική σκηνή, δημιουργώντας ένα αίσθημα διάχυτης αισιοδοξίας.

Ωστόσο, ο δρόμος για την επιστροφή στην πολιτική κανονικότητα στην Πολωνία είναι ακόμα μακρύς. Πρώτον, το ποσοστό που έλαβε το PiS είναι υψηλό (πάνω από 35%) δείχνοντας ότι το αφή-

γημά του έχει πολλούς υποστηρικτές στη χώρα. Αυτό δεν είναι παράξενο καθώς η πολιτική κυριαρχία του Κατσίνσκι τα τελευταία χρόνια ήταν αδιαμφισβήτητη, στηριζόμενη ανάμεσα σε άλλα και στον πλήρη έλεγχο του μιντιακού τοπίου. Υπό το πρίσμα αυτό, το επίτευγμα του Τουσκ ήταν εξαιρετικά δύσκολο.

Όμως, η νίκη στις εκλογές ή, καλύτερα, μια δεύτερη θέση που του επιτρέπει, ωστόσο, να σχηματίσει κυβέρνηση, παραμένει μόνο η αρχή μιας μακροχρόνιας πορείας αναστροφής της δημοκρατικής οπισθοχώρησης των προηγούμενων ετών.

Στον δρόμο αυτόν, η συγκρότηση μιας σταθερής κυβέρνησης θα είναι το πρώτο αγκάθι. Όσο και αν υπάρχει κοινό έδαφος με τις άλλες δυνάμεις της αντιπολίτευσης, το σημείο προγραμματικής τους σύγκλισης είναι η ανατροπή της εκφυλιστικής πορείας της δημοκρατίας στη χώρα. Αυτό αρκεί για τη συγκρότηση ενός αντιπολιτευτικού μετώπου, αλλά όπως σε κάθε κυβέρνηση συνασπισμού τα δύσκολα ακολουθούν.

Στην πορεία αυτή, κρίσιμος θα είναι ο ρόλος του προέδρου Ντούντα. Προερχόμενος από τον χώρο του PiS και με τις επόμενες προεδρικές εκλογές να γίνονται το 2025, η συνύπαρξή του με τον Τουσκ είναι ένα σημείο προβληματισμού. Στο πολωνικό πολιτικό σύστημα, ο πρόεδρος έχει τη δυνατότητα άσκησης βέτο σε νομοθετικές πρωτοβουλίες, το οποίο μπορεί να υπερκεραστεί με πλειοψηφία 3/5 στη Βουλή. Η ενωμένη αντιπολίτευση δεν αναμένεται να μπορεί να συγκεντρώσει τον απαραίτητο αριθμό ψήφων, εκτός κι αν συμπλεύσει με πολιτικές δυνάμεις στα άκρα του συστήματος. Αν και στο παρελθόν ο πρόεδρος Ντούντα έχει σεβαστεί τον θεσμικό του ρόλο και έχει προσπαθήσει – έστω και ύστερα από πίεση – να αποσοβήσει κλιμάκωση εγχώριων πολιτικών κρίσεων, κανείς δεν μπορεί να προεξοφλήσει τη μελλοντική συμπεριφορά του.

Εν κατακλείδι, οι εξελίξεις είναι ενθαρρυντικές και χρήζουν θετικής αντιμετώπισης. Ωστόσο, δεν πρέπει να συνοδεύονται από εφουσασμό ως προς την ανάγκη δημοκρατικής κινητοποίησης για την πλήρη περιθωριοποίηση και εξοβελισμό μη δημοκρατικών λαϊκιστικών πολιτικών δυνάμεων από την κεντρική ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή. Αλλωστε, στον ορίζοντα αρχίζουν ήδη να διαγράφονται ακνά οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον επόμενο Ιούνιο.

Ο Σπύρος Μπλαβούκος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του ευρωπαϊκού προγράμματος «Αριάν Κοινέλι» στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).